

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

NABAVA U DRUŠTVU
HRVATSKA BRODOGRADNJA -
JADRANBROD D.D.

Krapina, listopad 2016.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJE REVIZIJE	4
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	4
IV.	NABAVA	5
V.	NALAZ	12
VI.	OCJENA UČINKOVITOSTI NABAVE	14

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

KLASA: 041-01/16-10/22
URBROJ: 613-04-16-7

Krapina, 7. listopada 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI NABAVE U
DRUŠTVU HRVATSKA BRODOGRADNJA - JADRANBROD D.D.
ZA 2013. - 2015.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti nabave u društvu Hrvatska brodogradnja - Jadranbrod d.d. (dalje u tekstu: Društvo) za 2013. - 2015.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 21. ožujka do 7. listopada 2016.

I. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije je bila provjera provedbe postupaka nabave u Društvu, što je obuhvatilo proces planiranja nabave, provedbu postupaka nabave, zaključenje ugovora, praćenje provedbe ugovora, sustav kontrola koje prate izvršenje i primjenu ugovora o nabavi roba, radova i usluga te usklađenost provođenja postupaka nabave sa zakonima i drugim popisima.

Društvo nije obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 98/11, 83/13, 143/13 i 13/14). Prema mišljenju Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Uprave za industriju i privatizaciju iz 2008., hrvatska brodogradilišta, kao pravne osobe koje imaju industrijski odnosno trgovački značaj u skladu s odredbom članka 3. stavka 3. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 110/07), ne spadaju u kategoriju primjene spomenutog zakona. Uprava za sustav javne nabave spomenutog Ministarstva, nakon upita Društva, izrazila je mišljenje da ni Društvo nije obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi.

Društvo je osnovano 1997. kao društvo s ograničenom odgovornošću. Osnivač Društva je Vlada Republike Hrvatske. U travnju 1998. preoblikovano je u dioničko društvo spajanjem društva Hrvatska brodogradnja d.o.o., Zagreb i društva Jadranbrod d.o.o., Zagreb. Temeljni kapital društva u kolovozu 2014. iznosi 5.060.000,00 kn i sastoji se od 5 060 redovnih dionica na ime nominalne vrijednosti 100,00 kn.

Predmet poslovanja Društva je nadzor nad gradnjom brodova, organizacija i izrada nacrti i projekata brodova, inženjering, projektni menadžment i tehničke djelatnosti u području brodogradnje, gradnja i popravak brodova, financijsko davanje u zakup (leasing), poslovanje nekretninama (upravljanje nekretninama uz naplatu i po ugovoru, iznajmljivanje plovnih prijevoznih sredstava, obrada podataka, izrada i upravljanje bazama podataka, istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja, savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem, upravljačke djelatnosti holding društava i promidžba), kupnja i prodaja robe, obavljanje posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu, nabava opreme i materijala za izradu brodova, zastupanje stranih tvrtki, uvoz radijskih postaja i računovodstveno - knjigovodstveni poslovi.

Načela transparentnosti poslovanja trgovačkih društava u kojima Republika Hrvatska ima većinski ili pretežiti udio, radi učinkovitog i odgovornog upravljanja javnim kapitalom i poslovima od posebnog društvenog interesa u funkciji razvoja hrvatskog gospodarstva uređena su Kodeksom korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele (Narodne novine 112/10).

Zadaće društva određene su odlukama Vlade Republike Hrvatske, odlukama Ministarstva gospodarstva, nadzornog odbora, poslovnih planova za 2013., 2014. i 2015. Ugovorima o nadzoru realizacije programa restrukturiranja i ugovora o prodaji prijenosu dionica brodograđevnih društava koje je Društvo zaključilo s Brodograđevnom industrijom Split d.d., Split; Brodotrogirom d.d., Trogir i brodogradilištem 3. Maj d.d., Rijeka kojim su Društvu određeni poslovi koje će obavljati do kraja 2017. odnosno do prve polovice 2018., kao i ugovorom o obavljanju stručnih poslova iz područja brodograđevne industrije koji je Društvo zaključilo s Ministarstvom gospodarstva kojim su Društvu određeni poslovi koje treba obavljati do konca 2016. odnosno do završetka procesa restrukturiranja brodogradilišta.

Društvo djeluje kao nadzorno i izvještajno tijelo prema Vladi Republike Hrvatske i Europskoj komisiji u procesu privatizacije i restrukturiranja velikih hrvatskih brodogradilišta (3. Maj d.d., Rijeka, Brodotrogir d.d., Trogir i Brodosplit d.d., Split). Aktivnosti Društva odnose se na pripremu mjesečnih i tromjesečnih službenih izvješća o nadzoru realizacije programa restrukturiranja brodogradilišta koja se restrukturiraju kao i dostavu izvješća Ministarstvu gospodarstva i Centru za restrukturiranje i prodaju. Nadalje, Društvo koordinira izradu, pripremu i dostavu šestomjesečnih izvješća o ostvarenju programa restrukturiranja za Europsku komisiju prema metodologiji i proceduri izvještavanja, a koja su obveza Republike Hrvatske prema Europskoj uniji prema Ugovoru o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj Uniji). Ministarstvu gospodarstva daje prethodna mišljenja u postupku davanja državnih jamstava i drugih pojedinačnih zahtjeva brodogradilišta. Vodi Registar ugovorene proizvodnje brodograđevnih društava, prema odluci Ministarstva gospodarstva vezano uz ispunjavanje uvjeta postavljenih od strane Europske komisije za ograničenjem proizvodnje brodograđevnih društava od 2011. do 2020. Prati i analizira brodograđevno tržište i po potrebi izvješćuje državne institucije i brodogradilišta. Obavlja različite administrativne poslove iz područja brodograđevne industrije kao što su administrativno - pravni poslovi vezani uz izgradnju i isporuku brodova. Društvo sudjeluje u radu Europske udruge brodograditelja, brodograđevnih i proizvođača brodske opreme SEA (Ships&Maritime Equipment Association), čiji je član od 2002. Organizira i koordinira zajedničke promidžbe brodogradilišta zajedno s Hrvatskom gospodarskom komorom na međunarodnim izložbama, sudjeluje u radu gospodarskih izaslanstava i u pripremi promidžbenih materijala.

Tijela Društva su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu čini jedan član kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske, u pravilu, to je ministar gospodarstva. Nadzorni odbor ima pet članova od čega četiri člana bira Skupština, a jedan je predstavnik radnika. Upravu Društva čini jedan član-direktor. Direktor zastupa Društvo pojedinačno i samostalno. Za poduzimanje pravnih radnji kao što su otuđivanje nekretnina, osnivanje novih društava odnosno podružnica i zaključivanje poslova kojima se Društvo zadužuje uzimanjem kredita ili davanjem jamstava za iznose veće od 50,0 % temeljnog kapitala, obavezan je pribaviti prethodnu suglasnost nadzornog odbora. Od 20. veljače 2012. do 30. rujna 2014. direktor je bio Ruđer Friganović, a od 30. rujna 2014. Siniša Ostojić.

U studenome 2009., Vlada Republike Hrvatske donijela je Antikorupcijski program za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010.-2012. Društvo je izradilo i provodilo akcijski plan za provođenje Antikorupcijskog programa, kojim su utvrđena zaduženja i rokovi izvršenja aktivnosti za koji je zadužen tim za provedbu antikorupcijskog programa Vlade Republike Hrvatske. Društvo je donijelo akcijski plan za provođenje antikorupcijskih mjera u svibnju 2013.

U veljači 2015. Hrvatski sabor donio je Strategiju suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020., a u srpnju 2015. Vlada Republike Hrvatske Akcijski plan za 2015. i 2016. U Strategiji je, između ostalog, navedeno da je cilj Strategije spriječiti korupciju, odnosno upravljati njezinim rizicima, da je javna nabava jedno od najkritičnijih gospodarskih aktivnosti s obzirom na korupcijske rizike te da u odnosu na provedbu Zakona o javnoj nabavi postoje rizici u svim fazama postupka javne nabave. Postavljena su tri cilja koja se odnose na jačanje integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu, stvaranje preduvjeta za sprječavanje korupcije na svim razinama te afirmacija pristupa nulte tolerancije na korupciju. Pored tima za pripremu i provođenje Antikorupcijskog programa u Društvu, imenovani su povjerenik za nepravilnosti, povjerenik za etiku te službenik za zaštitu osobnih podataka.

Društvo u provođenju Strategije ima specifičnu zadaću u nadzoru i izvještavanju nadležnih državnih tijela (Ministarstvo gospodarstva i Centar za restrukturiranje i prodaju) o učinkovitosti, transparentnosti i namjenskom korištenju dodijeljenih državnih potpora u području brodograđevne industrije, namijenjenih restrukturiranju brodogradilišta, a sve u cilju smanjivanja/uklanjanja korupcijskih rizika u navedenom području.

Koncem 2013. Društvo je imalo 13, a koncem 2014. i 2015. ima 12 zaposlenika.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi i područja revizije su bili provjeriti:

- je li sustav nabave u Društvu učinkovit
- je li postojala stvarna potreba za određenom nabavom
- jesu li rezultati provedenih postupaka omogućili postizanje zadovoljavajuće vrijednosti za uloženi novac.

Sustav nabave ocjenjuje se kao učinkovit kod društava koja su dobro organizirala planiranje nabave, koja upravljaju postupcima nabave u skladu s propisima i svojim općim aktima te koja primjereno prate ostvarenje i provedbu ugovora. Ovu ocjenu mogu dobiti i društva kod kojih su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu značajno na učinkovitost sustava nabave.

Sustav nabave je učinkovit, pri čemu su potrebna određena poboljšanja ako su utvrđene određene slabosti i propusti, pri čemu se nekoliko danih preporuka može odnositi na područja visokog rizika. Sustav nabave nije učinkovit te su potrebna značajna poboljšanja ako su utvrđene značajne slabosti i propusti, pri čemu se nekoliko danih preporuka može odnositi na područja visokog i vrlo visokog rizika. Sustav nabave nije učinkovit i ciljevi nabave nisu postignuti ako su utvrđene značajne slabosti i propusti, pri čemu se više od tri dana preporuke mogu odnositi na područja vrlo visokog rizika te grubo nepoštivanje propisa i općih akata kojima je uređen sustav nabave. Područja visokog rizika su područja za koja je ocijenjeno da se radi o značajnim slabostima za koje je potrebna pravodobna reakcija uprave (menadžmenta). Područja vrlo visokog rizika su područja kod kojih je ocijenjeno da je potrebna žurna reakcija uprave (menadžmenta), jer se radi o ozbiljnim slabostima unutarnjih kontrola ili pitanjima upravljanja rizicima.

Revizijom su obuhvaćena područja: planiranje nabave, upravljanje postupcima nabave i zaštita interesa Društva. Revizija je obavljena za razdoblje od 2013. do 2015.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U fazi planiranja revizije proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Društva. Pribavljene su informacije o načinu na koji sustav nabave funkcionira. Uspoređena je usklađenost dokumentacije o nabavi s propisima i općim aktima. Provjereno je planiranje nabave i osiguravanje financijskih sredstava za nabavu. Izravnim dokaznim postupcima ispitani su zapisi i dokumentacija radi provjere dobavljača kojima su dodijeljeni poslovi, cijene koje nadilaze tržišne ili očekivane tržišne cijene, isključivi izvor nabave u svim vrijednosno značajnim iznosima te eventualno prekomjerno korištenje žurnog postupka nabave. Provjereno je je li bilo žalbi i kako su riješene.

Okosnicu revizije činila su sljedeća pitanja:

- Je li planiranje nabave dobro organizirano?
- Je li upravljanje postupcima nabave bilo učinkovito?
- Je li Društvo nakon zaključivanja ugovora o nabavi vodilo računa o zaštiti svojih interesa?

IV. NABAVA

Postupci nabave u Društvu uređeni su Uputom za provođenje javne nabave bagatelne vrijednosti (dalje u tekstu: Uputa), iz veljače 2015., kojom se uređuju postupci koji prethode stvaranju ugovornog odnosa za nabavu robe i/ili usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno nabavu radova do 500.000,00 kn za koje prema odredbama Zakona o javnoj nabavi ne postoji obveza provedbe postupka javne nabave).

U Tablici broj 1 daju se podaci o nabavi roba, radova i usluga za 2013., 2014. i 2015., prema podacima iz poslovnih knjiga i financijskih izvještaja.

Tablica broj 1

Nabava roba, radova i usluga za 2013., 2014. i 2015.

u kn

Godina	Ukupna vrijednost nabave	Vrijednost nabave do 20.000,00 kn	Udjel u % (2/1)	Vrijednost nabave od 20.000,00 kn do 70.000,00 kn	Udjel u % (4/1)	Vrijednost nabave od 70.000,00 kn do 200.000,00 kn	Udjel u % (6/1)	Vrijednost nabave iznad 200.000,00 kn	Udjel u % (8/1)	Vrijednost nabave dijela zajedničkih troškova poslovne zgrade	Udjel u % (10/1)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2013.	1.042.829,00	166.710,00	16,0	489.658,00	47,0	0,00	-	0,00	-	386.461,00	37,0
2014.	1.381.430,00	136.536,00	9,9	525.530,00	38,0	121.801,00	8,8	225.000,00	16,3	372.563,00	27,0
2015.	925.448,00	139.112,00	15,0	497.864,00	53,8	90.693,00	9,8	0,00	-	197.779,00	21,4
Ukupno:	3.349.707,00	442.358,00	13,2	1.513.052,00	45,2	212.494,00	6,3	225.000,00	6,7	956.803,00	28,6

Ukupna vrijednost nabave iznosila je 3.667.309,00 kn, a postupcima revizije obuhvaćeno je 3.349.707,00 kn ili 91,3 %. Obuhvaćeno je 12 postupaka nabave, od kojih je jedanaest rezultiralo zaključivanjem ugovora o nabavi u iznosu 728.466,00 kn, a u jednom slučaju prihvatom ponude elektroničkim putem, bez zaključivanja ugovora o javnoj nabavi u iznosu 225.765,00 kn.

U strukturi nabave, vrijednosno najznačajnija je nabava roba, radova i usluga čija je vrijednost veća od 20.000,00 kn, a manja od 70.000,00 kn (odvjetničke usluge, usluge financijskog savjetovanja koje su ugovorene po zahtjevu Ministarstva gospodarstva u vezi s tumačenjem odredbi ugovora o privatizaciji, usluge čišćenja poslovnog prostora, investicijsko održavanje i usluge revizije i druge usluge), na koje se odnosi 1.513.052,00 kn ili 45,2 % ukupne vrijednosti nabave. Prema broju provedenih postupaka nabave, najznačajnija je nabava roba, radova i usluga čija je vrijednost manja od 20.000,00 kn, na koju se odnosi 442.358,00 kn ili 13,2 % ukupne vrijednosti nabave (nabava opreme i namještaja, uredski i potrošni materijal, gorivo, servisiranje i registracija službenih automobila, usluge osiguranja i usluge tekućeg održavanja), a provedena je postupkom izravnog naručivanja od odabranih dobavljača (prihvatom ponude ili izravno putem narudžbenice).

Nabava usluga, čija je vrijednost veća od 70.000,00 kn a manja od 200.000,00 kn u iznosu 212.494,00 kn čini 6,3 % ukupne vrijednosti nabave, a odnosi se na nabavu usluga savjetovanja i nadzora procesa restrukturiranja brodogradilišta od povjerenika Europske komisije, obavljenom po zahtjevu i uz suglasnost Europske komisije, postupkom prikupljanja ponuda i izborom ponude s najnižom cijenom. Nabava službenog automobila u vrijednosti 225.000,00 kn, planirana je i obavljena u 2014., a u ukupnoj vrijednosti nabave ima udjel 6,7 %. Obavljena je nakon prikupljanja i analize ponuda od više različitih ponuditelja, a odabrana je ponuda s najnižom cijenom.

Postupcima revizije obuhvaćena je također, nabava dijela zajedničkih troškova poslovne zgrade za koje su u okviru materijalnih rashoda, od 2013. do 2015. iskazani troškovi u iznosu 956.803,00 kn koji čine 28,6 % ukupne vrijednosti nabave. Odnose se na usluge održavanja i zaštite u iznosu 397.507,00 kn, troškove električne energije u iznosu 297.470,00 kn i toplinske energije u iznosu 261.826,00 kn, prema računima Brodarskog instituta (Brodarski institut suvlasnik je dijela zgrade površine 3 516,54 m² ili 64,1 %, a Društvo 1 971,28 m² ili 35,9 %). Troškovi su obračunani i plaćeni prema mjerilima i načinu obračuna i plaćanja zajedničkih troškova zgrade utvrđenim Protokolom o financiranju zajedničkih dijelova poslovne zgrade.

Planiranje nabave

Planiranje nabave je proces kojim se određuju ciljevi, dinamika nabave, kao i način njihova ostvarenja. Kvalitetno planiranje nabave osigurava dobro upravljanje sredstvima financiranja odnosno ispunjavanje načela najbolja vrijednost za uloženi novac. Plan nabave sastavlja se za svaku kalendarsku godinu i mora biti usklađen s poslovnim odnosno financijskim planom Društva.

Planiranje nabave obavlja se na temelju jasnih procedura, utvrđenih internim aktima Društva (organizacijske upute iz 2010. i Uputa direktora o provođenju postupaka javne nabave bagatelne vrijednosti iz 2015.). Plan nabave sastavlja suradnik za nabavu i informatičku podršku u okviru Sektora komercijale i marketinga te voditelj računovodstva u Sektoru financija i računovodstva, uz sudjelovanje direktora sektora i uprave, koji odobravaju zahtjeve pojedinih sektora. Plan nabave odobrava direktor, a prihvaća ga nadzorni odbor i sastavni je dio poslovnog odnosno financijskog plana.

Ostvarenje plana prati i analizira direktor te o ostvarenim troškovima nabave tromjesečno izvješćuje nadzorni odbor, kroz Izvještaj o stanju društva. Izmjene plana u 2014. i 2015. nisu donesene (trebale su biti donesene). Prikupljanje prijedloga za nabavu provodi se po sektorima, jer su poslovi nabave raspoređeni organizacijski na više izvršitelja, u više različitih sektora, a objedinjuje ih suradnik za nabavu i informatičku podršku. Potrebe za nabavom su primjereno obrazložene i opravdane. Opravdanost potreba za nabavom prema vrsti, količini i procijenjenoj vrijednosti, utvrđuju se u postupku planiranja i obrazlažu ostvarivanjem općih i posebnih ciljeva poslovanja. Ocjenjivanje opravdanosti svake pojedine nabave provodi se u postupku planiranja i provođenja postupaka nabave.

Društvo je razmotrilo i odgovarajuće ocijenilo druga moguća rješenja i ima pisane dokaze o tome treba li nabaviti nova ili poboljšati postojeća sredstva, razmotrena je mogućnost korištenja unutarnjih kapaciteta ili poboljšanje postojećih kapaciteta postizanjem veće razine djelotvornosti te nužnosti nabave. Društvo ima pisane dokaze o istraživanju tržišta nabave. Prikuplja informacije o robi, radovima i uslugama koje namjerava nabaviti te pri tome koristi vlastite izvore podataka o dobavljačima, javno objavljene materijale koje potencijalni dobavljači nude na svojim mrežnim stranicama, vlastita saznanja koja se stječu kontaktima na sajmovima i konferencijama. Pisani materijali o istraživanju tržišta nabave čuvaju se u predmetima koje vodi suradnik za nabavu i informatičku potporu u Sektoru komercijale i marketinga (upiti, ponude, katalogi, različita tehnička dokumentacija, reference, pregledi mrežnih stranica dobavljača, usporedne analize ponuda, bilješke i druga dokumentacija). Mogući rizici u provedbi procesa bagatelne nabave utvrđeni su, a odnose se na neodgovarajući izbor dobavljača te u vezi s time neizvršavanje ugovora u pogledu cijena, kvalitete i rokova.

Plan nabave (bagatelne vrijednosti) za 2015. kao i plan nabave za 2014. doneseni su pravodobno dok za 2013. plan nabave nije donesen. Plan nabave sadrži sve propisane elemente kao što su predmet nabave, procijenjena vrijednost nabave (bez poreza na dodanu vrijednost), način ugovaranja, planirani početak nabave, planirano trajanje nabave te evidencijski broj nabave i poziciju financijskog plana (izvora financiranja). Pojedine usluge u okviru tekućeg održavanja kao i nabava goriva nisu obuhvaćene planom nabave, dok su pojedine, planirane, nabavljene u iznosu većem od planiranog (usluge servisiranja službenih automobila i usluge tekućeg i investicijskog odražavanja). Izmjene plana nabave nisu donesene u 2015., kao ni prethodne godine. Planom nabave, predmeti nabave su razvrstani u tri skupine i to u one čija je procijenjena vrijednost ispod praga bagatelne nabave (200.000,00 kn za robu i usluge i 500.000,00 kn za radove), a veća od 70.000,00 kn; nabavu čija je procijenjena vrijednost manja od 70.000,00 kn, a veća od 20.000,00 kn te nabavu čija je procijenjena vrijednost manja od 20.000,00 kn. Planovi bagatelne nabave objavljeni su na mrežnim stranicama Društva. Za robu, radove i usluge koji su nabavljeni, a nisu planirani ili su nabavljeni iznad planiranih vrijednosti, sredstva za nabavu planirana su financijskim planom koji je donio nadzorni odbor.

Obveza prijavljivanja sukoba interesa uređena je općim aktima (Akcijski plan za provođenje antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu, Disciplinski pravilnik u antikorupcijskim aktivnostima, Kodeks poslovnog ponašanja-etički kodeks, Poslovnik o unutarnjem redu). Imenovan je povjerenik za etiku, osoba za prijavu nepravilnosti i osobu za zaštitu osobnih podataka. Pravilnikom o unutarnjem redu iz 2010. uređena je obveza zaposlenika da u slučaju saznanja o postojanju sukoba interesa i drugih nepravilnosti koje su suprotne spomenutim općim aktima, podnesu prijave povjereniku za etiku i osobi zaduženoj za prijavu nepravilnosti. Svi zaposlenici potpisali su izjave o povjerljivosti i nepristranosti.

Upravljanje postupcima nabave

Postupci provođenja bagatelne nabave uređeni su Uputom direktora iz veljače 2015. i razumljivi su i jasni. Propisani su postupci bagatelne nabave procijenjene vrijednosti manje od 20.000,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost), manje od 70.000,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost) i jednake ili veće od 70.000,00 kn. Nabavu čija je vrijednost manja od 20.000,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost) obavljaju zaposlenici u sektorima ili Uredu direktora, prema opisu poslova i prema nalogu direktora, a provodi se ispostavljanjem narudžbenica jednom gospodarskom subjektu, po pozivu za dostavu ponude koja je prethodno zatražena pisanim putem, telefonski, telefaksom ili elektroničkom poštom. Postupak nabave procijenjene vrijednosti veće od 20.000,00 kn, a manje od 70.000,00 kn, započinje pozivom na dostavu ponude jednom ili više gospodarskih subjekata. Propisan je sadržaj i način dostave ponuda, a u slučaju zaprimanja većeg broja ponuda naručitelj koji je pokrenuo postupak nabave sastavlja pregled zaprimljenih ponuda i prijedlog za prihvaćanje odabrane ponude. Bagatelna nabava u navedenoj vrijednosti obavlja se ispostavljanjem narudžbenica odnosno elektroničkim prihvatom ponude. Narudžbenicu potpisuje direktor ili ovlaštenu potpisnik a supotpisuje zaposlenik koji provodi nabavu. Za nabavu intelektualnih usluga bagatelne vrijednosti manje od 70.000,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost), obavezan je pisani ugovor.

Bagatelnu nabavu procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 70.000,00 kn provodi povjerenstvo koje se sastoji od najmanje tri člana, a koje imenuje direktor internim aktom, pozivom za dostavu ponuda od najmanje tri gospodarska subjekta, osim za odvjetničke, javnobilježničke i usluge koje proizlaze iz preuzetih međunarodnih ugovora. Roba, radovi i usluge koji se nabavljaju jasno i detaljno su specificirani, što omogućava usporedbu ponuda. Potencijalnim ponuditeljima dana su objašnjenja na njihova pitanja bez odlaganja i na jednak način, kada je to zatraženo. Sastavljena je detaljna i jasna analiza ponuda, kada je za nabavu roba, usluga ili radova primijenjen postupak prikupljanja ponuda za izbor dobavljača. Takav je postupak propisan za provođenje nabave čija je procijenjena vrijednost veća od 70.000,00 kn, a manja od 200.000,00 kn i proveden je za usluge nadzora restrukturiranja brodogradilišta. Odluke o odabiru primjereno su dokumentirane i obrazložene. Odnose se na postupak provođenja bagatelne nabave čija je vrijednost veća od 20.000,00 kn, a manja od 70.000,00 kn, za koje je prema Uputi predviđeno prikupljanje ponuda. Nakon donošenja odluke o izboru ponuditelja (usluga povjerenika za nadzor restrukturiranja brodogradilišta), ponuditelji su obaviješteni u roku koji je bio naveden u pozivu za dostavu ponude. Jedan ponuditelj zatražio je i dobio mogućnost uvida u dokumentaciju o izboru ponuditelja za spomenute usluge, a obavljene su dodatne provjere i za odluku pribavljene suglasnosti nadležnih tijela za koje se usluge obavljaju. Pri donošenju odluka o izboru najpovoljnije ponude, u postupku provođenja nabave razmotrene su informacije o ranijim nabavama od određenih dobavljača.

U slučajevima kada je pristigla jedna ponuda odluka o izboru dobavljača primjereno je obrazložena (odvjetničke usluge, usluge čišćenja). Prema obrazloženju Društva, ponude drugih ponuditelja nisu zatražene zbog specifičnih znanja potrebnih za pružanje odvjetničkih usluga i kao i kvalitete njihova obavljanja.

Društvo je osiguralo povjerljivost informacija sadržanih u dokumentaciji za prikupljanje ponuda, kao i ograničeni pristup dokumentaciji. Uspostavljen je registar primljene dokumentacije, numerirani su svi dokumenti i uspostavljeno je središnje mjesto pohranjivanja dokumentacije.

S obzirom da Društvo nije obveznik Zakona o javnoj nabavi, da nije imalo javnih nabava i javnih nadmetanja, niti je zaključivalo ugovore o nabavi veće vrijednosti, nije imalo ni zakonsku obvezu informiranja javnosti o provođenju postupaka nabave. Izabrani način bagatelne nabave omogućio je najveću konkurenciju u danim okolnostima, osim u slučajevima nabave odvjetničkih usluga i usluga čišćenja poslovnih prostora. Rokovi isporuke roba, obavljanja radova te pružanja usluga realno su utvrđeni i poštovani.

Zaštita interesa Društva

U Društvu je uspostavljen učinkovit sustav kontrole postupaka nabave koji se provodi kontrolom odabira najpovoljnije ponude, izvršenja ugovora o bagatelnoj nabavi i kontrolom odabranog dobavljača u pogledu količina, cijena i rokova isporuke. U postupku kontrole sudjeluje direktor, direktor Sektora marketinga i prodaje, Sektora za računovodstvo i financije i voditelj računovodstva.

Ugovori su u svim slučajevima zaključeni u skladu s ponudama, a nije bilo značajnih promjena u uvjetima ugovora kojima bi bili omogućeni duži rokovi isporuke i/ili više cijene roba, radova i usluga. Pitanja odgovornosti za nedostatke i naknadu štete riješena su u većini slučajeva, a nisu u ugovorima za nabavu usluga (odvjetničke usluge, usluge čišćenja). Iako se radi o jednostavnim nabavama, potrebno je utvrditi rizike i ugovorima odrediti na koji način će se njima upravljati (neizvršavanje ili nekvalitetno izvršavanje obavljenog posla i drugo). Jamstva nisu ugovarana niti pribavljena, jer Društvo nije zaključivalo ugovore o nabavi veće vrijednosti i/ili duljih rokova isporuke. Na osnovi postojećih ugovora o nabavi, nisu nabavljene dodatne količine roba i usluga. Kod bagatelne nabave odvjetničkih usluga i usluga čišćenja zaključeni su s dobavljačima ugovori o nabavi ranijih godina (2004. i 2010.), a u razdoblju od 2013. do 2015. zaključeni su s istim dobavljačima dodaci ugovorima, bez provođenja postupaka bagatelne nabave, koji su određeni Uputom direktora. Prema Uputi, za bagatelnu nabavu za koju postoje zaključeni ugovori iz prethodnih godina, a za koju i nadalje postoji potreba za nabavom, Sektor ili Ured koji naručuje robu ili uslugu, dužan je započeti postupak nabave u roku od 20 dana prije isteka prethodnog ugovora za nabavu procijenjene vrijednosti do 70.000, 00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost) i u roku 60 dana prije isteka prethodnog ugovora za bagatelnu nabavu procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 70.000,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost). Plaćanja isporučenih roba i usluga obavljena su u svim slučajevima u skladu s ugovorom odnosno ispostavljenom narudžbenicom ili prihvatom ponude elektroničkim putem. Pri preuzimanju provjerava se kvaliteta robe, radova i usluga. Sastavljeni su zapisnici o primopredaji (nabava rabljenog službenog automobila, radovi na sanaciji stana u vlasništvu društva, telefoni, Internet, mobiteli). Za intelektualne usluge dostavljaju se izvješća o obavljenim uslugama i ocjenjuje se njihova kvaliteta.

Društvo ne ocjenjuje način na koji je obavljena nabava od izabranih dobavljača u odnosu na njihovu sposobnost da isporuče robe, radove i usluge ugovorene kvalitete, u ugovorenima rokovima i po ugovorenim uvjetima. Ocjenjivanje podrazumijeva uspješnost dobavljača da zadovolje specifične zahtjeve Društva, a elementi su rokovi isporuke, način plaćanja, kvaliteta i količina isporučenih proizvoda ili usluga, učestalost reklamacija, je li dokumentacija potpuna, djelomična ili nije dostavljena (atesti, certifikati), je li komunikacija s dobavljačem prihvatljiva ili neprihvatljiva te je li ocjena kvalitete proizvoda u primjeni dobra ili loša. Viši menadžment (direktor) upoznat je sa svim postupcima bagatelne nabave, u konačnici donosi odluke o izboru dobavljača, zaključuje ugovore o bagatelnoj nabavi, prati izvršenje ugovora i ocjenjivalo je sposobnosti svakog pojedinog dobavljača.

Prema odredbama Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele, nadzorni odbor treba osnovati komisiju za reviziju radi detaljnog analiziranja financijskih izvještaja, nadzora nad računovodstvenom politikom i pružanja podrške računovodstvu društva te uspostave dobre i kvalitetne interne kontrole u društvu. Komisija za reviziju sastavlja se od nezavisnih osoba (najmanje tri člana) od kojih najmanje jedan mora imati ekspertna znanja i biti iskusniji u računovodstvenoj materiji, reviziji i financijskom upravljanju. Komisija treba imati otvorenu i neograničenu komunikaciju s upravom i nadzornim odborom, a za svoj rad odgovara nadzornom odboru. S nezavisnim revizorom komisija treba raspraviti o primjeni propisa, metodama procjene rizika i rezultatima, visoko rizičnim područjima djelovanja te uočenim većim nedostacima i značajnim manjkavostima u unutarnjem nadzoru. Nadzorni odbor Društva nije osnovao navedenu komisiju.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: planiranje nabave, upravljanje postupcima nabave te zaštita interesa Društva.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na zaštitu interesa Društva.

1. Zaštita interesa Društva

1.1. Društvo je uspostavilo učinkovit sustav kontrole postupaka bagatelne nabave koji se provodi kontrolom odabira najpovoljnije ponude, izvršenja ugovora o bagatelnoj nabavi i kontrolom odabranog dobavljača u pogledu količina, cijena i rokova isporuke. Ugovorima o bagatelnoj nabavi odvjetničkih usluga i usluga čišćenja nisu ugovorene odredbe za nedostatke i naknadu štete, koji su mogli nastati zbog neizvršavanja preuzetih ugovornih obveza. Za nabavu odvjetničkih usluga, ugovor s dobavljačem zaključen je 2004., a dodatak ugovoru 2012. Za usluge čišćenja ugovor s dobavljačem je zaključen 2010., a dodaci ugovoru u 2014. i 2015. Ugovori i dodaci ugovorima zaključeni su bez provođenja postupaka bagatelne nabave određenih općim aktom. Odvjetnički troškovi za 2013., 2014. i 2015., prema navedenom ugovoru izvršeni su u iznosu 225.000 kn, a rashodi za usluge čišćenja u iznosu 171.604,00 kn. Ugovorene cijene odvjetničkih usluga su jednake kao i ranijih godina, a cijene čišćenja su niže od cijena određenih osnovnim ugovorom, s obzirom da su za usluge čišćenja pribavljeni usporedni podaci o cijenama na tržištu. Društvo ne ocjenjuje način na koji je obavljena nabava od izabranih dobavljača u odnosu na njihovu sposobnost da isporuče robe, radove i usluge ugovorene kvalitete, u ugovorenima rokovima i po ugovorenim uvjetima.

Prema odredbama Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele, nadzorni odbor treba osnovati komisiju za reviziju radi detaljnog analiziranja financijskih izvještaja, nadzora nad računovodstvenom politikom i pružanja podrške računovodstvu društva te uspostave dobre i kvalitetne interne kontrole u društvu. Komisija za reviziju sastavlja se od nezavisnih osoba (najmanje tri člana) od kojih najmanje jedan mora imati ekspertna znanja i biti iskusniji u računovodstvenoj materiji, reviziji i financijskom upravljanju. Komisija treba imati otvorenu i neograničenu komunikaciju s upravom i nadzornim odborom, a za svoj rad odgovara nadzornom odboru. S nezavisnim revizorom komisija treba raspraviti o primjeni propisa, metodama procjene rizika i rezultatima, visoko rizičnim područjima djelovanja te uočenim većim nedostacima i značajnim manjkavostima u unutarnjem nadzoru. Nadzorni odbor Društva nije osnovao navedenu komisiju.

Državni ured za reviziju predlaže kod zaključivanja ugovora za nabavu roba, radova i usluga ugovoriti odredbe za nedostatke i naknadu štete. Predlaže zaključivati godišnje ugovore s dobavljačima za nabavu roba i usluga bagatelne vrijednosti (odvjetničke usluge i usluge čišćenja), a po prethodno provedenom postupku odabira dobavljača. Predlaže ocjenjivati način na koji je obavljena nabava od izabranih dobavljača, s obzirom na njihovu sposobnost da isporuče robe, radove i usluge ugovorene kvalitete, u ugovorenim rokovima i po ugovorenim cijenama. Predlaže osnovati komisiju za reviziju.

- 1.2. *Društvo prihvaća preporuke Državnog ureda za reviziju u vezi sa zaštitom interesa Društva te navodi da će ih primjenjivati u postupcima nabave. U vezi s osnivanjem komisije za reviziju, obrazlaže da će preporuku s cjelokupnim izvješćem prezentirati članovima nadzornog odbora te će postupiti u skladu s njihovom odlukom.*

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI NABAVE

Društvo je odgovorno za učinkovitu nabavu te za provođenje postupaka nabave u skladu s unutarnjim propisima koji reguliraju postupke nabave.

Planiranje nabave obavlja se na temelju pisanih procedura, a uređeno je internim organizacijskim uputama i Uputom direktora. Plan nabave odobrava direktor, a donosi ga nadzorni odbor i sastavni je dio plana poslovanja. Potrebe za nabavom većinom su primjereno obrazložene i opravdane. Društvo ima pisane dokaze o istraživanju tržišta nabave i utvrdilo je moguće rizike u provedbi procesa bagatelne nabave. Plan nabave sadrži sve propisane elemente propisane odredbama Zakona o javnoj nabavi (predmet nabave, procijenjenu vrijednost nabave bez poreza na dodanu vrijednost, vrstu ugovora koji se zaključuje, planirani početak nabave, planirano trajanje nabave te evidencijski broj nabave i poziciju financijskog plana). Planovi bagatelne nabave za 2014. i 2015. objavljeni su na mrežnim stranicama Društva. Obveza prijavljivanja sukoba interesa uređena je općim aktima i pribavljene su izjave o nepostojanju sukoba interesa od svih zaposlenika uključenih u postupke nabave. Plan nabave za 2013. nije donesen. U razdoblju revizije nabavljene su robe i usluge (gorivo, ugostiteljske usluge, usluge tekućeg održavanja), koje nisu planirane planom nabave). Za robu, radove i usluge koji su nabavljeni, a nisu planirani ili su nabavljeni iznad planiranih vrijednosti, sredstva za nabavu planirana su financijskim planom koji je donio nadzorni odbor.

Provedba postupaka bagatelne nabave uređena je Uputom za provođenje javne nabave bagatelne vrijednosti iz veljače 2015. Uputom je uređen postupak koji prethodi stvaranju ugovornog odnosa za nabavu robe i/ili usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno za nabavu radova do 500.000,00 kn, za koje ne postoji obveza provedbe postupaka javne nabave. Prema Uputi postupci bagatelne nabave moraju biti usklađeni s planom nabave osim nabave procijenjene vrijednosti manje od 70.000,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost).

Dokumentacija za bagatelnu nabavu je jasno i detaljno specificirana i omogućava podnošenje usporedivih ponuda, a sastavljene su detaljne i jasne analize ponuda i odabrane su ponude s najnižom cijenom. Potencijalnim ponuditeljima, kada je to zatraženo, dana su objašnjenja na njihova pitanja, bez odlaganja i na jednak način. Odluke o izboru najpovoljnije ponude za provođenje bagatelne nabave čija je procijenjena vrijednost veća od 70.000,00 kn, a manja od 200.000,00 kn, primjereno su dokumentirane. Pri donošenju odluka o izboru najpovoljnije ponude u postupku provođenja bagatelne nabave razmotrene su informacije o ranijim nabavama od pojedinih dobavljača. Društvo je osiguralo povjerljivost informacija sadržanih u dokumentaciji za prikupljanje ponuda kao i ograničeni pristup dokumentaciji za svaku nabavu pojedinačno. S obzirom da društvo nije imalo javnih nabava, nije obavljalo javna nadmetanja i nije zaključivalo ugovore o javnoj nabavi veće vrijednosti, nije imalo ni zakonsku obvezu informiranja javnosti o provođenju postupaka nabave bagatelne vrijednosti. Izabrani način bagatelne nabave omogućio je najveću konkurenciju u danim okolnostima, osim u slučajevima nabave odvjetničkih usluga i usluga čišćenja poslovnih prostora. Rokovi isporuke roba, obavljanja radova te pružanja usluga realno su utvrđeni i poštovani.

Društvo je uspostavilo učinkovit sustav kontrole postupaka bagatelne nabave koji se provodi kontrolom odabira najpovoljnije ponude, izvršenja ugovora o bagatelnoj nabavi i kontrolom odabranog dobavljača u pogledu količina, cijena i rokova isporuke. Ugovori su u svim slučajevima zaključeni u skladu s ponudama i nije bilo značajnijih promjena u uvjetima ugovora kojima su omogućeni duži rokovi isporuke i/ili veće cijene roba, radova i usluga.

Jamstva nisu pribavljena jer nije bilo javnih nabava veće vrijednosti i nisu ugovorena. Plaćanja isporučenih roba i usluga obavljena su u svim slučajevima u skladu s ugovorom odnosno ispostavljenom narudžbenicom ili prihvatom ponude elektroničkim putem. Na osnovi postojećih ugovora, nisu nabavljene dodatne količine roba, radova i usluga, bez provedbe novih postupaka nabave. Pri preuzimanju provjerava se kvaliteta robe, radova i usluga, sastavljeni su zapisnici o primopredaji za nabavu roba, dok su za nabavu intelektualnih usluga dostavljena izvješća o obavljenim uslugama na temelju kojih je procijenjena kvaliteta. Viši menadžment (direktor) upoznat je sa svim postupcima nabave. Ugovorima o nabavi nisu u pojedinim slučajevima ugovorene odredbe za nedostatke i naknadu štete (odvjetničke usluge, usluge čišćenja). Za nabavu usluga (odvjetničke usluge, usluge čišćenja), za koje su ugovori o nabavi zaključeni ranijih godina (2004. i 2010.), u razdoblju od 2013. do 2015. s istim dobavljačima zaključeni su dodaci ugovorima, bez provođenja postupaka bagatelne nabave. Društvo ne ocjenjuje način na koji je obavljena nabava od izabranih dobavljača u odnosu na njihovu sposobnost da isporuče robe, radove i usluge ugovorene kvalitete, u ugovorenim rokovima i po ugovorenim uvjetima. Društvo nije osnovalo komisiju za reviziju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da je sustav nabave u Društvu bio učinkovit, pri čemu su potrebna određena poboljšanja. Zbog navedenog daje sljedeće preporuke:

- ugovarati odredbe za nedostatke i naknadu štete kod nabave usluga
- pri izboru načina nabave voditi računa da izabrani način omogući najveću konkurenciju u danim okolnostima
- zaključivati godišnje ugovore s dobavljačima za nabavu roba i usluga bagatelne vrijednosti (odvjetničke usluge, usluge čišćenja), na način i po prethodno provedenom postupku odabira dobavljača u skladu s općim aktom
- ocjenjivati način na koji je obavljena nabava od izabranih dobavljača s obzirom na njihovu sposobnost da isporuče robe, radove i usluge ugovorene kvalitete, u ugovorenim rokovima i po ugovorenim cijenama
- osnovati komisiju za reviziju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala razina javne odgovornosti za gospodarsko i racionalno upravljanje sredstvima, ušteda sredstva pri nabavi roba, radova i usluga te postigla usklađenost s općim aktima, što bi trebalo pridonijeti većoj učinkovitosti i transparentnosti sustava nabave.